

Chancelighed og livsduelighed i småbørnsalderen (0-6 år)

10-04-2013

Chancelighed handler om, at børn – uanset hjemmebaggrund – skal have de bedste kort på hånden i forhold til at få sig en uddannelse, et job og et godt liv.

Sagsnr.
2013-60404

Når børn af ressourcetsvage forældre starter i daginstitutionen, har de ofte ikke de samme forudsætninger for at deltage i børnefællesskaber. Deres relationskompetence er tit svagere end andre børns, de kan have et dårligere sprog, og deres forældre er sværere at inddrage i samarbejdet.

Dokumentnr.
2013-294881

Det kræver en bevidst og målrettet indsats at rette op på den skævhed og at give de mest udsatte børn den nødvendige støtte for, at de kan klare sig godt.

Derfor besluttede Børne- og Ungdomsudvalget i 2010 i ”Grundlag for udvalgets arbejde”, at der skulle arbejdes med sundhed og social arv – under et ord: chancelighed. Arbejdet er foreløbigt mundet ud i en række konkrete tiltag, der skal øge chancelighed og livsduelighed for de vanskeligst stillede børn.

Fremgangsmåde

I arbejdet med *Chancelighed og livsduelighed i småbørnsalderen (0-6 år)* har der været afholdt fem debatmøder, et i hvert af BUF's områder, og der har været nedsat en ekstern og en intern sparringsgruppe bestående af relevante praktikere og de faglige organisationer. På baggrund af dette arbejde er der identificeret fem hovedtiltag, som vil fremme chanceligheden og livsduelighed i småbørnsalderen for de københavnske småbørn:

1. En tidlig indsats til sårbare og udsatte familier
2. Styrkede overgange
3. Skolestartspakke
4. Efteruddannelse og kompetenceudvikling
5. Sprogpakke

Alle tiltagene er udarbejdet med sigte på de pejlemærker for pædagogisk kvalitet, som BUU har vedtaget:

- Sociale relationer
- Inklusion og fællesskab
- Sprogindsatsen
- Forældresamarbejde
- Sammenhæng og overgange
- Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

Ledelsessekretariatet

Rådhuset
1599 København V

Telefon
3366 1547

E-mail
A44P@buf.kk.dk

Implementering samt opfølgning på indsatsen

www.kk.dk

Med de forskellige tiltag stræbes der efter at reducere spredningen blandt børn i København i forhold til de muligheder, de har med sig ind i skolealderen. Det sker ved at styrke mulighederne blandt de børn, der er vanskeligst stillede, samtidig med at der fortsat arbejdes for konstant at sikre høj kvalitet i de generelle tilbud til alle børn.

De foreslåede indsatser styrker arbejdet med bl.a. forældrekompetencer, børns gode introduktion i nye tilbud, medarbejderes kompetencer mv. Fælles for alle tiltagene er, at de er udarbejdet på et område, hvor det i udgangspunktet er vanskeligt at dokumentere effekterne af en indsats.

Men vi skal tage ansvar for, at tiltagene også gør en forskel. Vi har relevante informationer, der kan anvendes til opfølgning. Vi ved hvordan det går med den sproglige udvikling undervejs i børns liv, og vi følger tæt med i barnets almene sundhed. Den information skal kombineres med praksisfortællinger om, hvorvidt tiltagene gør en forskel, så vi på baggrund af relevant information og erfaringer lokalt følger systematisk op, reflekterer over og metodeudvikler i forhold til de enkelte tiltag. Opfølgning på, om tiltagene gør en forskel vil samtidig indgå som en del af BUFs samlede ledelsesinformationssystem, ligesom relevante informationer tilgår det politiske udvalg i form af statusafrapporteringer på politiske pakker/indsatser to gange om året.

De fem hovedtiltag

En tidlig indsats til sårbare og udsatte familier

Fra forskningen ved vi, at hvis der sættes tidligt ind, er det muligt at skabe de bedst mulige forudsætninger for at klare sig godt både personligt, fagligt og socialt senere i livet. Vi ved også, at en god start på livet med god sundhedspleje og dagtilbud giver en bedre start på skolelivet og igen påvirker sandsynligheden for, at man får en ungdomsuddannelse. Og vi ved, at det i den sammenhæng er særlig vigtigt at fokusere på en ekstra indsats over for de familier, som har svært ved at mestre forælderrollen. Det foreslås derfor, at:

- Der tilføres øgede ressourcer til forældrekurser, gruppetilbud samt øget besøgsfrekvens i områder med behov for øget indsats.
- Sundhedsplejens 1½ års-besøg justeres, så det fokuserer tydeligere på hjælp til udsatte familier
- Den faglige support til institutionsområdet styrkes ved at indføre ressource teams, der skal styrke samarbejdet og det faglige sikkerhedsnet omkring sårbare og udsatte børn og deres familier

Styrkede overgange

Alle børn i Københavns Kommune skal opleve et sammenhængende børneliv fra fødslen og i deres vej gennem dagtilbud og skole. Vi skal derfor ikke kun fokusere på at sikre høj kvalitet i de tilbud, som barnet er i gang med, men samtidig styrke opmærksomheden på, hvordan vi sender vores børn godt videre ind i deres næste livsfase.

De fleste børn oplever som en naturlig del af deres opvækst flere overgange fra en institution til den næste. Det er derfor vigtigt i disse overgange at sikre en overlevering af informationer, der kan understøtte den bedst mulige modtagelse af barnet i overgangen. Det er særligt vigtigt for de udsatte og sårbare børn, hvor de gode erfaringer fra en institution til den næste kan gøre en stor forskel i at sikre de bedst mulige rammer for barnet så hurtigt som muligt. Det foreslås derfor, at:

- Der etableres en fast IT-baseret overdragelsesform for børn i alle overgange samt overdragelsesmøder ift. børn med behov for ekstra hjælp og støtte.

Skolestartspakke

Det skal sikres, at alle københavnske børn oplever en god start på skolelivet.

Hvis et barn bliver skoleudsat, skal der derfor sættes fokuseret ind i ”det skoleudsatte år”, så børnene oplever en progression ift. faglige, personlige og sociale kompetencer, så de reelt bliver skoleparate i det skoleudsatte år. Det foreslås derfor, at:

- Der iværksættes et systematisk bydækkende fokus på skoleudsatte med udgangspunkt i konkret vedtagne retningslinjer for arbejdet med barnet i det skoleudsatte år

Børn fra familier, der er dårligt stillet økonomisk, har ofte ikke råd til skolemad. Samtidig er det ofte dem, der har mest brug for at få et sundt måltid ift. indlæring og trivsel, når de starter i de københavnske skoler. Forskning viser, at en god madordning i skoler og daginstitutioner gør en forskel, da dette giver bedre sundhed, indlæring og maddannelse – både på kort og langt sigt. Det foreslås derfor, at:

- EAT-ordninger eller madskoler indføres på alle skoler, hvor det er muligt, samt at der skal være et tilskud til køb af skolemaden til børn fra fattige familier.

Efteruddannelse og kompetenceudvikling

Det kræver en særlig pædagogisk indsats at arbejde systematisk og helhedsorienteret med de børn, hvor en ekstra indsats kræves, så de på trods af uens vilkår opnår større chancelighed. Dette gælder både ift. at sikre, at det pædagogiske personale har de nødvendige kompetencer

til at identificere børnenes behov, men også til at arbejde differentieret med børnenes udvikling og sikre den lokale evalueringskultur, der understøtter en kontinuerlig styrkelse af vores metoder. Det pædagogiske personale skal derfor - sammen med de faglige støttefunktioner – være fagligt funderet til at løse de opgaver, som de møder i dagtilbuddene, samt vide, hvor de kan finde viden om relevante metoder. Det foreslås derfor, at der gennemføres:

- Systematisk efteruddannelse af det pædagogiske personale via in-house undervisning/praksisorienteret kompetenceudvikling. Fokus i kompetenceudviklingen skal være på en systematisk kvalificering af det pædagogiske personale til det sproglige arbejde i institutionerne samt tværfaglige efteruddannelser med fokus på udsatte børn.

Sprogpakken

Alle københavnske børn skal støttes til så tidligt som muligt at opnå et veludviklet sprog, da sproget er afgørende for at indgå i meningsfulde fællesskaber og for den videre læring. I Københavns Kommune har man i 2012 vurderet, at 13 % af de 3-årige har sproglige udfordringer og 12 % af de femårige. Det er derfor fortsat nødvendigt at arbejde med en målrettet og fokuseret indsats på at styrke sproget blandt de københavnske børn i småbørnsalderen. Det foreslås derfor, at:

- Erstatte de såkaldte sprogpladser med ”PLUS-pladser”, der sikrer, at de daginstitutionspladser, der reserveres til børn med behov for ekstra hjælp og sproglig støtte, reelt også går til de børn med det største behov. For at sikre, at de rigtige børn gør brug af ”PLUS-pladserne”, styrkes sundhedsplejens rolle ift. at indstille børnene til pladserne.
- Der etableres en styrket og udvidet sprogindsats, som bl.a. indeholder kompetenceudvikling for dagplejen, basiskursus i sprogarbejde for vuggestuepædagoger, E-ordninger og Privat børnepasning (småordningerne).

Bilag – uddybende notater på de enkelte tiltag:

En tidlig indsats til sårbare og udsatte familier

1. En tidlig indsats til sårbare og udsatte familier
2. Sundhedsplejens 1 ½ års besøg og daginstitutionerne
3. Ressourceteams på institutionsområdet

Styrkede overgange

4. Systematisk og samlet vidensoverdragelse

Skolestartspakke

5. Indsatser for skoleudsatte elever
6. Skolemad på alle skoler

Efteruddannelse og kompetenceudvikling

7. Kompetenceudvikling og tværfaglighed

Sprogpakken

8. En styrket og udvidet sprogindsats
9. Omdannelse af sprogpladser til chancelighedspladser